

Kapittel 1 – Klima og natur

Forslag 3 fra Kevin Johnsen

Endringsforslag på linje: 45 – 47

Forslag: Endre setningen "Venstre mener et samfunn som tar bedre vare på naturen og slipper ut mindre klimagasser, er et bedre samfunn for alle." til: "Venstre mener vi får et bedre samfunn dersom vi tar bedre vare på naturen og slipper ut mindre klimagasser"

Begrunnelse: *La oss ikke gjemme bort interessekonflikter og at noen vil komme dårligere ut.*

Forslag 4 fra Bent Erik Krasnapolski Bakken

Strykningsforslag på linje: 49

Forslag: Stryk: mellom nasjonalstater

Begrunnelse: *Viktig at også overnasjonale organer (som EU) er med på samarbeid.*

Forslag 6 fra Bystyregruppa

Tilleggsforslag på linje: 77

Forslag: Venstre vil styrke kommunenes virkemidler for å oppnå arealnøytralitet, blant annet ved å åpne for rekkefølgekrav om økologisk kompensasjon i utbygginger.

Begrunnelse: *Restaurering og kompensering er viktige tiltak for å oppnå arealnøytralitet, men i dag kan man ikke kreve at en utbygger som tar natur på sin tomt er med på å finansiere restaurering og etablering av natur andre steder. Det begrenser muligheten for å oppnå arealnøytralitet.*

Forslag 7 fra Bystyregruppa

Tilleggsforslag på linje: 77

Forslag: Venstre vil innføre en nasjonal planvask, der alle eldre arealplaner som åpner for nedbygging av natur og som ikke er iverksatt automatisk blir opphevet, eksempelvis etter 20 år

Begrunnelse: *I mange kommuner finnes det eldre planer som åpner for nedbygging av natur, som ennå ikke er iverksatt. De kan når som helst iverksettes av grunneier. Det bør være automatikk i at planer som ødelegger natur oppheves etter en viss tid, slik at det kreves nye planvedtak med oppdaterte vurderinger.*

Forslag 8 fra Bystyregruppa

Tilleggsforslag på linje: 78

Forslag: Venstre vil at det skal etableres et nasjonalt register over all natur som bygges ned i hele landet, for å sikre at beslutningstakere har en status over nedbygging av norsk natur.

Begrunnelse: *Naturen i Norge er under stort press, som har ført til at minst 21% av våre arter i ferd med å bli utrydningstruet. 79 kvadratmeter natur forsvinner hvert minutt i landet vårt. Vi trenger en oversikt over hvor mye natur som vedtas nedbygget, for å øke bevisstheten blant beslutningstakere.*

Forslag 9 fra Kevin Johnsen

Strykningsforslag på linje: 83 – 87

Forslag: Stryk "bedre soneforvaltning og" på linje 83, så setningen blir: "Vi mener det er mulig å redusere konfliktnivået mellom beitedyr og rovdyr, blant annet gjennom støtte til avbøtende tiltak, samtidig som vi får større rovdyrstammer." Samt stryke setningen " Dagens soneforvaltning må opprettholdes der vi har beiteprioriterte og rovdyprioriterte soner, men noen soner bør utvides for å ivareta rovdyprenes naturlige bevegelser" på linje 84-87

Begrunnelse: *Setningen over setter målet, sone-forvaltningsystemet bør endres. Det bør være rom for flere store rovdyp i større deler av Norge enn i dag.*

Forslag 10 fra Bystyregruppa

Tilleggsforslag på linje: **94**

Forslag: Nytt kulepunkt: Støtte FutureBuilt som et nasjonalt storbyprogram for bærekraftig by- og stedsutvikling

Begrunnelse: *FutureBuilt har vært et forbildeprogram for bærekraftig byutvikling i Oslo-regionen siden 2010. Programmet er nå utvidet til flere nye regioner i landet og opplever stor etterspørsel fra flere regioner om spredning av arbeidsmåte og erfaringer. Kommunene i Osloregionen har derfor, i samarbeid med de fem øvrige kommunene i KS sitt storbynettverk, tatt initiativ til etablering av et FutureBuilt-program for storbyene. Et slikt utvidet program har potensial til å bli et slagkraftig verktøy for grønn omstilling i by- og stedsutvikling og byggenæringen i tråd med Parismålene og FNs bærekraftsmål.*

Forslag 11 fra Haakon Riekeles

Tilleggsforslag på linje: **95**

Forslag: Skogene våre inneholder stor andel av det biologiske mangfoldet. Skogsdrift er kilden til klimavennlige materialer, men dette må balanseres opp mot naturverdiene. Venstre vil derfor stramme inn kravene til skogsnæringen, med økte krav til kartlegging og bevaring av nøkkelbiotoper, lukked hogst som standard, samt at flatehogst skal være søknadspliktig og ilegges arealavgift. Venstre vil sørge for større og mer sammenhengende verneområder, hovedsakelig gjennom frivillig vern, men også gjennom statlig initiert vern der det er nødvendig.

Begrunnelse: *Det står lite om skog tatt i betraktning for sentralt det er for naturmangfoldet i Norge.*

Forslag 12 fra Haakon Riekeles

Tilleggsforslag på linje: **95**

Forslag: Venstre vil gi støtte til reetablering av eikeskoger og annen edelløvskog som har gått tapt.

Begrunnelse: *Norge hadde frem til 1500-tallet svært mye eikeskog og annen edelløvsskog, særlig langs kysten. Nesten alt gikk tapt fra 1500. til 1800-tallet til skipsbygging (og til byggingen av Amsterdam, der nesten alle bygg fra den tiden er fundamentert på norsk tømmer). Løvskog er mer artsrik enn granskog. Der forholdene ligger til rette for det, bør skogeiere incentiveres til å reetablere løvskog, særlig eikeskog.*

Forslag 15 fra Bystyregruppa

Tilleggsforslag på linje: **114**

Forslag: Nytt kulepunkt: Innføre et nasjonalt register over all natur som bygges ned i hele landet, for å sikre beslutningstakere en status over nedbyggingen av norsk natur

Forslag 16 fra Bystyregruppa

Tilleggsforslag på linje: **114**

Forslag: Nytt kulepunkt: Verdisette natur gjennom innføring av en arealavgift, for at byutvikling og veibygging i mye større grad skal gjøres på naturens premisser, og åpne for at en slik avgift brukes til restaurering og gjenoppretting av natur andre steder

Forslag 17 fra Geir Olsen

Strykningsforslag på linje: **114 - 115**

Forslag: Kulepunktet "Innføre forbud mot etablering av nye hyttefelt..." strykes
Begrunnelse: *Det får være grenser for forbudspolitik. Det eneste et slikt forbud medfører er ytterligere press på utbygging av eksisterende hyttefelt. Vi kan gjerne mene at det er nok hytter i Norge, men så lenge det er etterspørsel etter nye, med stadig høyere standard vil det skje hyttebygging. Høyst sannsynlig finnes det mange steder der "nye" hyttefelt er langt mer skånsomme mot natur, enn hva tilfellet vil være med enda flere hytter på Hafjell, Norefjell, Trysil etc.*

Forslag 18 fra Bent Erik Krasnapolski Bakken

Endringsforslag på linje: **124**

Forslag: Erstatte 'Bevare' med 'Styrke'

Begrunnelse: *Det er ingen som ønsker å svekke strandsonevernet. Vernet må styrkes da mange kommuner gir unntak og det bygges over en lav sko.*

Forslag 19 fra Anna Dåsnes

Endringsforslag på linje: **128 - 130**

Forslag: Endre fra: "Innføre strengere restriksjoner på bunntåling, forby bunntåling i Oslofjorden og etablere nullfiskeområder der dette er nødvendig for å bevare og styrke fiskebestander." til: "Forby bunntåling i marine verneområder og Oslofjorden, og etablere nullfiskeområder der dette er nødvendig for å bevare og styrke fiskebestander"

Begrunnelse: *Bunntåling er ikke kun skadelig for Oslofjorden.*

Forslag 20 fra Haakon Riekeles

Endringsforslag på linje: **135 - 136**

Forslag: Verne minst 10 prosent av skog innen 2030, sørge for mer sammenhengende verneområder, styrke ordningen med frivillig vern, og supplere det med statlig initiert vern der det er nødvendig for å sikre naturverdier.

Begrunnelse: Frivillig vern er initiert og kontrollert av skogeierne selv. Det er en god måte å få vernet skog med minst mulig konflikt, men gir ofte oppstykkede verneområder og det er ikke gitt at de det er de områdene som har størst behov for vern som blir vernet. Staten kan også vedta vern etter naturmangfoldloven uten at det trenger å være frivillig fra skogeiers side. Det bør gjøres i større grad.

Forslag 22 fra Ola Elvestuen

Tilleggsforslag på linje: **149**

Forslag: - Gjennomføre nødvendige tiltak for at villaksbestandene over tid skal oppnå god tilstand etter kvalitetsnormen for villaks

Begrunnelse: *Et nytt kulepunkt. Vi må gjøre det som er nødvendig for å ta vare på villaksen - en norsk ansvarsart.*

Forslag 23 fra Kevin Johnsen

Tilleggsforslag på linje: **155**

Forslag: Legg til setningen "Verden trenger flere produkter laget uten utslipp, og Norge har muligheten til å levere dette." i slutten av avsnittet.

Begrunnelse: *Dersom vi skal ha en rikere verden med mindre fattigdom, samtidig som Kina og andre steder som bruker fossile innsatsfaktorer skal produsere mindre, må land som Norge produsere mer av det verden trenger. Dette er et like viktig moment som arbeidsplasser eller lokal verdiskapning i Norge når vi diskuterer om det skal lages batterier, hydrogen, metaller osv i Norge.*

Forslag 24 fra Kevin Johnsen

Endringsforslag på linje: **169**

Forslag: Endre setningen "Mye av utslippene fra Norge er indirekte utslipp. " til "Forbruk i Norge fører til indirekte utslipp".

Begrunnelse: *Gjør setningen mer presis.*

Forslag 26 fra Eili Vigestad Berge

Endringsforslag på linje: **225**

Forslag: Endre: oppgradering av eksisterende vannkraftverk

Begrunnelse: *Viktig å presisere at vi ønsker å oppgradere eksisterende vannkraftverk uten å bygge ut verna vassdrag, slik f.eks H og Ap har tatt til orde for.*

Forslag 27 fra Bent Erik Krasnapolski Bakken

Endringsforslag på linje: **202**

Forslag: endre 'kull..' til 'fossil...'

Begrunnelse: *1. kull er (nesten bare relevant for kraft og industriproduksjon, sluttbruker innlesning er like viktig
2. gass og olje er et nesten like stort problem*

Forslag 28 fra Anna Dåsnes

Endringsforslag på linje: **215 - 216**

Forslag: Endre setningen til: Utbyggingen må ta hensyn til natur, dyreliv og samiske interesser.

Begrunnelse: *Lokalbefolkningen bør selvfølgelig høres i spørsmål om vindkraftutbygging, men lokal veto vil gjøre det vanskelig å få bygd ut nok ren energi.*

Forslag 31 fra Kevin Johnsen

Endringsforslag på linje: **234 - 236**

Forslag: Legge til "globalt", så setningen endres fra "Venstre mener at kjernekraft er en viktig del av løsningen på klimakrisen, og vil at Norge skal ta en mer aktiv rolle i internasjonalt forskningssamarbeid på kjernekraft. " til "Venstre mener at kjernekraft globalt er en viktig del av løsningen på klimakrisen, og vil at Norge skal

ta en mer aktiv rolle i internasjonalt forskningssamarbeid på kjernekraft."

Begrunnelse: *Gir mer sammenheng med tiltaket (delta i internasjonal forskning).*

Forslag 33 fra Eili Vigestad Berge og Anna Dåsnes

Tilleggsforslag på linje: **239**

Forslag: Nytt kulepunkt: Avvikle alle skatteordninger som fremmer leting og utvinning av olje på norsk sokkel, som et viktig ledd i nedtrapping og avvikling av petroleumsvirksomhet i Norge

Forslag 35 fra Kevin Johnsen

Strykningsforslag på linje: **248 - 250**

Forslag: Stryk setningen "Ved nye søknader om elektrifisering skal de stilles krav om at aktørene selv stiller til veie erstatningskraft som tilsvarer det økte forbruket"

Begrunnelse: *Selv om den høres besnærende ut, er jeg veldig usikker på om dette er en god løsning, . Vil vi ikke i praksis legger til en tilleggskostnad utover det kraft fra land ville kostet, som større utgifter hos oljeselskapene og mindre overføringer til oljefondet?*

Da er det nesten bedre å finansiere utbygging av mer fornybar energi over statsbudsjettet/nettleien, som vi gjorde med grønne sertifikater.

Forslag 36 fra Anna Dåsnes

Endringsforslag på linje: **254 - 255**

Forslag: Fra "Ikke tildele nye lisenser på norsk sokkel og utvikle en plan for slutfasen av norsk petroleumindustri." til: "Stanse all oljeleting på norsk sokkel og utvikle en plan for slutfasen av norsk petroleumindustri."

Begrunnelse: *Tydeliggjøre hva vi mener, ref*

<https://www.energiogklima.no/nyhet/vil-verne-barentshavet-mot-mer-oljevirkosomhet>.

Forslag 37 fra Hans Kristian Voldstad

Tilleggsforslag på linje: **256**

Forslag: Redusere statens investeringsrisiko for nye olje- og gassfelt ved å fjerne adgangen til motregning av regnskapsmessige underskudd i kontantstrømbeskatningen.

Begrunnelse: *Når investeringen i nye felt avskrives 100 % umiddelbart oppstår det et stort regnskapsmessig underskudd som motregnes mot særskatten på overskuddet fra gamle felt i skatteposisjon. Derfor er det staten som finansierer mesteparten av investeringskostnaden for nye felt. Kapitalavkastningen for selskapene blir uhyre attraktiv og derfor blir trykket for å åpne opp og investere i nye felt svært høyt. Det finnes ingen andre industriinvesteringer som kan måle seg med denne avkastningen, og derfor skjer omstillingen bort fra olje- og gass så sakte.*

Forslag 38 fra Anna Dåsnes

Tilleggsforslag på linje: **256**

Forslag: Verne Barentshavet mot all petroleumaktivitet.

Begrunnelse: *<https://www.energiogklima.no/nyhet/vil-verne-barentshavet-mot-mer-oljevirkosomhet>*

Forslag 40 fra Jonas Bjørnes

Strykningsforslag på linje: **262 - 264**

Forslag: Fjerne del av setning: "særlig bygg/anlegg og i hjemmet"

Forslag 46 fra Ola Elvestuen

Endringsforslag på linje: **306**

Forslag: - Gjennomføre tiltak for å oppnå 60 prosent materialgjenvinning innen 2030

Begrunnelse: *60 prosent er i tråd med forpliktelsen med EU i 2030. 55 prosent er kravet allerede i 2025 - et krav vi ligger langt etter.*

Forslag 47 fra Geir Olsen

Strykningsforslag på linje: **308 - 310**

Forslag: Følgende del av kulepunktet strykes "... i tråd med planetens tålegrense, og innføre årlig rapportering på dette i statsbudsjettet."

Begrunnelse: *1) Svulstig svada (plantens tålegrense) og 2) Helt unødig byråkrati å rapportere (og ikke minst hente inn data) om materialforbruk.*

Forslag 48 fra Geir Olsen

Endringsforslag på linje: **311 - 312**

Forslag: Kulepunktet endres til: "Fjerne eller reduserer mva. på reparasjoner og gjenbruk"

Begrunnelse: *Omfanget av kulepunktet slik det er formulert i dag er alt for vidt. For det første kan det leses som at renovasjonavgiften skal fjernes, noe byrådet i Oslo neppe synes er en god ide. For det andre er det svært dyrt dersom mva på all reparasjon (biler, båter, hus) skal fjernes. Vi har i alternative statsbudsjett tidligere avgrenset et MVA-fritak til reparasjon på klær, sko, elektronikk og husholdnings- og fritidsartikler.*

Forslag 49 fra Hans Kristian Voldstad

Tilleggsforslag på linje: **312**

Forslag: Føye til ....brukthandel.... i teksten: .... reoperasjoner, brukthandel og gjenbruk.

Begrunnelse: *Brukthandel bør generelt ha mva-fritak (som f.eks bruktbiler), og det bør tydeliggjøres for å fjerne tvil om det dekkes av "gjenbruk".*

Forslag 50 fra Gøril Havro

Tilleggsforslag på linje: **318**

Forslag: Legge til «utleie av gjenstander» i «reparasjon, utleie av gjenstander og kjøp av brukte varer...»

Begrunnelse: *Bidra til sirkulær økonomi også ved økt utleie, i tillegg til reparasjon og bruktsalg.*

Forslag 52 fra Kevin Johnsen

Endringsforslag på linje: **339 - 349**

Forslag: Endre kulepunkte fra "Heve den øvre grensen for skattefritak på inntekt fra utleie av egen fritidsbolig" til "Heve den øvre grensen for skattefritak på inntekt fra utleie av egen bolig, fritidsbolig og bil"

Begrunnelse: *Hus, bil (og for de som har det, hytte) er de største pådriverne for utslipp og materieforbruk. Mer deling er bra! Det er stort sett bare de mest velstående som har hytter å leie ut, å også inkluderer egen bolig og bil gir det mulig for flere å ta del i deleøkonomien og vil gi enda større effekt på materialbruk og utslipp.*

Forslag 53 fra Anna Dåsnes

Tilleggsforslag på linje: **343**

Forslag: Innføre en miljøavgift på "fast fashion".

Begrunnelse: *Frankrike skal innføre en avgift på fast fashion.*

<https://www.nrk.no/norge/frankrike-vil-innfora-miljoavgift-pa-billige-klode--meiner-noreg-bor-folga-etter-1.16853998>

Det kan være en måte å kompensere for at tollsystemet i praksis subsidierer ultra fast fashion: <https://www.dn.no/innlegg/netthandel/mote/klar/frankrike-bekjemper-fast-fashion-norge-subsidierer-den/2-1-1623020>

Forslag 54 fra Anna Dåsnes

Tilleggsforslag på linje: **344**

Forslag: Bruke skatte- og avgiftspolitikken for å redusere importen av miljøskadelige varer fra netthandel.

Begrunnelse: *De aller fleste varene fra nettbutikker som Temu og Shein unngår toll. Undersøkelser viser at mange produkter fra asiatiske nettbutikker inneholder miljøgifter som er ulovlige i EU. Butikkene selger varer superbillig og underbygger et system med ultra fast fashion.*

Forslag 56 fra Bystyregruppa

Tilleggsforslag på linje: **366**

Forslag: Venstre vil i byer prioritere samferdselstiltak som reduserer luft- og støyforurensning i særlig utsatte områder og gir potensial for grønn byutvikling i bysentrum og ved knutepunkt. Reduksjon av lokal forurensning bør tas inn som et sentralt mål i Nasjonal transportplan.

Begrunnelse: *En del lokale miljøproblemer i store byer kan bare løses gjennom tiltak på eksisterende veinett, eksempelvis Nordhordalandstunnelen i Bergen, nedskalering av Rv. 4 og riving av Nylandsbroen i Oslo. Det er også et paradoks at støy og luftforurensning ofte hindrer byutvikling der det ville vært mest miljøvennlig og effektivt.*

Forslag 57 fra Haakon Riekeles, Anna Dåsnes

Tilleggsforslag på linje: **372**

Forslag: Første prioritet for jernbanen må være å sørge for bedre vedlikehold og oppgradering av eksisterende infrastruktur for å øke punktligheten

Begrunnelse: *Med dagens katastrofalt dårlige punktlighet på jernbanen, er det viktig å stadfeste at det skal prioriteres høyere enn nye utbygginger.*

Forslag 58 fra Ola Elvestuen

Endringsforslag på linje: **374 - 375**

Forslag: Det må planlegges for utbygging av høyhastighetstog mellom de store byene og til Sverige for å knytte Skandinavia tettere sammen.

Begrunnelse: *Venstre har i lang tid vært en pådriver for å bygge høyhastighetstog, og bør være en forkjemper for det også i neste stortingsperiode.*

Forslag 59 fra Kevin Johnsen

Strykningsforslag på linje: **376 - 377**

Forslag: Stryk delsetningen ", og godsterminaler i hovedsak legges utenfor de store byene."

Begrunnelse: *Trenger Venstre nasjonalt å mene noe om dette? La de store byene ha meninger om dette selv.*

Forslag 60 fra Bystyregruppa

Tilleggsforslag på linje: **379**

Forslag: Jernbaneinfrastruktur opptar store arealer i bynære områder. Venstre vil effektivisere arealbruken og bruke gevinster fra byutvikling av arealene til å finansiere investeringer i jernbanen etter modell fra Danmark.

Begrunnelse: *I København utvikles det en helt ny bydel "Jernbanebyen" på arealer som frigjøres av mer arealeffektivt jernbanedrift, og gevinsten fra denne byutviklingen går til jernbanedrift. I Norge er det kun arealer det ikke lenger er behov for som utvikles av Bane Nor eiendom, som gjør at gevinster ved å effektivisere eksisterende arealer ikke blir realisert. Det gjelder eksempelvis ved Alnabruterminalen.*

Forslag 61 fra Kevin Johnsen

Endringsforslag på linje: **398 - 399**

Forslag: Endre fra "For at også disse reisene skal være miljøvennlige, må kortbanenettet over på nullutslippsfly i løpet av få år" til "For at også disse reisene skal være miljøvennlige, må kortbanenettet over på nullutslippsfly før 2050"

Begrunnelse: *Vi skal være optimistisk på vegne av elfly, men få år er for optimistisk. Husk at disse flyplassene også må ha på plass kraft før flyene kan lade der. Om få år har vi forhåpentligvis et par ruter med elfly.*

Forslag 64 fra Jonas Bjørnes

Tilleggsforslag på linje: **414**

Forslag: Legge til et kulepunkt her: Legge til rette for at all transport på jernbane kan bli nullutslipp.

Begrunnelse: *Det er i dag fortsatt deler av norsk jernbane som ikke er elektrisk og Venstre bør arbeide for at gods- og persontrafikk på jernbane bør være nullutslipp. Ikke nødvendigvis elektrifisering hvis kostnaden blir for høy, men ved bruk av eksempelvis batteri eller hydrogen.*

Forslag 66 fra Bent Erik Krasnapolski Bakken

Strykningsforslag på linje: **430 - 433**

Forslag: Stryke kulepunkt.

Begrunnelse: *Redaksjonelt: kulepunkt Malplassert. Punktet er relevant for alle innkjøpssektorer og bør flyttes.*

Forslag 67 fra Ola Elvestuen

Tilleggsforslag på linje: **434**

Forslag: - Planlegge for utbygging av høyhastighetstog mellom de store byene og mot Sverige

Begrunnelse: *Nytt strekpunkt.*

Forslag 69 fra Geir Olsen

Strykningsforslag på linje: **462**

Forslag: Kulepunktet "stille krav om høy dyrevelferd i alle offentlige innkjøp"

Begrunnelse: *Jesus. I ALLE offentlig innkjøp til og med.*

Kapittel 2 – Kunnskap

Forslag 73 fra Geir Olsen og Kevin Johnsen

Strykningsforslag på linje: **504**

Forslag: Kulepunktet "Redusere skjermbruk i barnehagen" strykes

Begrunnelse:

Geir Olsen: Skjermbruk i barnehagen er et i verste fall ubetydelig problem, på grensen til ikke-eksisterende. Vi bør løse reelle utfordringer, og ikke prøve oss på et slags symbolkappløp med Støre og Nessa Nordtun om å være mest mot skjerm. Kevin Johnsen: Dette trenger vi ikke mene noe om. La barnehagene bestemme og styre det de kan best selv. Som i skolen, vet barnehagelærerne best hvordan de vil organisere barnehagehverdagen.

Forslag 74 fra Bent Erik Krasnapolski Bakken

Endringsforslag på linje: **511**

Forslag: Endre 'å ta utdanning som ' til 'å være'.

Begrunnelse: *Frafallet er et like stort problem som manglende rekruttering. ny formulering dekker bredere og antyder feiaktig at det er UTDANNINGEN i seg selv som er problemet*

Forslag 76 fra Geir Olsen og Bent Erik Krasnapolski Bakken

Strykningsforslag på linje: **515**

Forslag: Kulepunktet "Sette i gang tiltak for å redusere sykefraværet i barnehagene" stykes.

Begrunnelse: *Geir Olsen: Dette er det selvfølgelig ingen som er imot, men det framstår både malplassert og som "politisk svada" slik det nå står. Enten må vi si hvilke tiltak vi ser for oss (er det kutt i sykkelønn?) eller så bør vi ikke si noe om det her. Bent Erik Krasnapolski Bakken: Malplassert. Sykefravær er ikke noe barnehage-spesifikt problem. Vi kan ikke ha et slikt punkt i alle sektorer. Og det belyses godt andre steder.*

Forslag 77 fra Gøril Havro

Tilleggsforslag på linje: **522**

Forslag: ...forstå «og delta i» samfunnet vi lever i.

Begrunnelse: *Legge vekt på viktigheten av god grunnleggende opplæring for deltakelse i samfunnet, hvilket vi trenger både av demokratiske hensyn, for fremtidig arbeidsliv og for den enkeltes mestring.*

Forslag 78 fra Gøril Havro

Tilleggsforslag på linje: **529**

Forslag: Åpning for mer bruk av nivådeling i undervisningen vil gjøre det lettere å sikre at alle får utviklet grunnleggende ferdigheter, og kunne bidra til tilpasset opplæring til flere.

Forslag 79 fra Gründernetverket

Strykningsforslag på linje: **531**

Forslag: Stryke 'praktiske og kunsterniske'.

Begrunnelse: *Unødvendig avgrensning. Hva med de som er konseptuelt sterke. Strykningsordene gir inntrykk av at partiet er et 'Steinerskole' parti. Hva med dem som elsker matematikk, eller fysikk, eller språk? Kan ikke liste opp at, og da må vi droppe enhver opplisting her.*

Forslag 81 fra Gøril Havro

Tilleggsforslag på linje: **535**

Forslag: Venstre ønsker å legge til rette for flere ordninger som forsert løp og talentsatsing, for at også disse elevene skal oppleve mestring og utvikling.

Begrunnelse: *Konkrete tiltak som vil gjøre det lettere å tilrettelegge for elever med stort læringspotensial.*

Forslag 84 fra Geir Olsen

Strykningsforslag på linje: **562**

Forslag: Ordene "og stadig mer skjermbruk" strykes.

Begrunnelse: *Udokumentert påstand*

Forslag 85 fra Geir Olsen

Endringsforslag på linje: **566 - 570**

Forslag: Setningene "Digitale verktøy ... flere fysiske bøker" endres til: "Digitale verktøy kan være en viktig ressurs til både undervisning og læring i skolen. I hvilken utstrekning det skal brukes, bør være opp til den enkelte lærer og skole å avgjøre. Det er imidlertid viktig at både fysiske bøker og andre læremidler også brukes i undervisningen og at skolene sikres en økonomi som gjør at det er oppdaterte fysisk bøker tilgjengelig i undervisningen."

Begrunnelse: *Mer nyansert formulering*

Forslag 86 fra Kevin Johnsen

Endringsforslag på linje: **581 - 582**

Forslag: Endre setningen fra "Lærerens autoritet i klasserommet må styrkes, administrasjonsbyrden må reduseres, og det må gis rom for å formidle" til "Administrasjonsbyrden for lærere må reduseres, og det må gis rom for å formidle".

Forslag 90 fra Haakon Riekeles

Tilleggsforslag på linje: **614**

Forslag: Styrke matematikk og realfag gjennom hele skoleløpet.

Begrunnelse: *Norge gjør det spesielt dårlig i internasjonal sammenheng innenfor matematikk og realfag. En grunnleggende forståelse av disse fagene er en essensiell del av allmenndannelsen, det er ikke mulig å forstå de utfordringene verden står overfor (klima, pandemier, KI etc.) uten grunnleggende kunnskap innen bl.a. matematikk, fysikk, biologi m.m. Disse fagene er også viktig i stadig*

flere karrierevalg, og for dårlige kunnskaper fra skolen er i ferd med å gi en realfagskrise.

Forslag 94 fra Gøril Havro

Endringsforslag på linje: **646 - 647**

Forslag: Derfor ønsker Venstre å redusere andelen fellesfag og øke programfagene.

Begrunnelse: *En tydeligere retning enn det flertallet går inn for, men mindre kategorisk enn dissensen. Man kan eksempelvis se for seg at mindre moduler i samfunnsfag og naturfag kan være obligatoriske for de som ikke velger disse fagene som programfag.*

Forslag 96 fra Geir Olsen

Tilleggsforslag på linje: **660 og 688**

Forslag: Tillegg til slutt i setningen "... i alle fag": ", med unntak av kroppsøving" og tilsvarende i kulepunktet linje, 688

Begrunnelse: *Det bør virkelig ikke være en avsluttende eksamen i kroppsøving. Det kan umulig motvirke urettferdighet i standpunktkarakter, og vil være helt umulig å gjennomføre på en objektiv måte.*

Forslag 97 fra Jarl W. Alnæs

Strykningsforslag på linje: **689**

Forslag: Stryke kulepunktet.

Begrunnelse: *Det er mange som ønsker seg til Osloskoler. Oslos skolekapasitet er allerede sprengt. Nasjonalt karakterbasert inntak (fritt skolevalg er et helt feil uttrykk), vil føre til at flere av Oslos svakere elever blir tvunget ut av fylket. Dette igjen vil ganske sikkert føre til større frafall, og sånn sett være i motsetning til målet om at flere skal fullføre videregående opplæring. Forslaget ivaretar kun de sterkeste elevene. For de svake kan det være brutalt.*

Forslag 104 fra Bent Erik Krasnapolski Bakken

Endringsforslag på linje: **718**

Forslag: Endre 'utdannet' til 'kvalifisert'.

Begrunnelse: *Alle lærere i skolen har jo utdanning (minst noen år grunnskole), så poenget må jo være at de er kvalifiserte.*

Forslag 107 fra Haakon Riekeles

Endringsforslag på linje: **767 - 774**

Forslag: Endre hele avsnittet til: "Venstre vil modernisere opptakssystemet til høyere utdanning, ved at universiteter og høyskoler skal kunne vekte karakterer fra de forskjellige fagene ulikt i beregningen av gjennomsnittet. Unntaktsvis, der det er et der kjønns mangfold er et viktig og uttalt mål i den aktuelle profesjonen, bør det åpnes for å prioritere søkere på bakgrunn av kjønn."

Begrunnelse: *Ved å ha eksamen i flere fag, som er politikk tidligere i programmet, så blir karakterer mer objektive og rettferdige. Hvis det samtidig åpnes for at studiesteder kan vekte karakterer, så bør det være tilstrekkelig. Opptak basert på mer subjektive kriterier som opptaksprøver eller individuelt grunnlag slår nesten alltid sosialt skjevt ut sammenlignet med basert på mer objektive kriterier, da personer med høy sosioøkonomisk bakgrunn bedre tilpasser seg. Det er erfaringen fra alle land der man har redusert vektleggingen av karakterer.*

Forslag 108 fra Bystyregruppa

Tilleggsforslag på linje: **803**

Forslag: Legge til etter "heve tilskuddssatsen": "differensiere tilskuddssatsen etter de lokale byggekostnadene".

Begrunnelse: *Dekningsgraden i byer som Bergen og Oslo er klart lavere enn i resten av landet. På tross av det bygges det få studentboliger i disse byene. Det er i stor grad fordi tilskuddssatsene ikke er differensierte og tar dermed ikke hensyn til at tomtekostnadene er mange ganger høyere i disse byene.*

Forslag 109 fra Bystyregruppa

Endringsforslag på linje: **806 - 807**

Forslag: Endre siste del av setningen til: "og at det på sikt blir mulig å tilby studentbolig til minst 20 prosent av studentene ved alle studiesteder i Norge"

Begrunnelse: *Hvis man reelt sett skal ha lik rett til utdanning, så må det være en god tilgang på studentboliger ved alle studiesteder. Det er ikke tilstrekkelig at det nasjonalt blir 20 % dekning, hvis noen studiesteder, som kanskje tilbyr unike utdannelse, har en vesentlig lavere dekning.*

Forslag 110 fra Hans Kristian Voldstad

Tilleggsforslag på linje: **808**

Forslag: Tomtemangel hemmer byggingen av studentboliger. Venstre vil derfor benytte egnede statlige tomter til nye studentboliger. Vi vil også innføre en prøveordning hvor private utbyggere av studentboliger kan få tilgang til tilskudd og husbanklån.

Begrunnelse: *Staten har opprettet titusenvis av studieplasser uten å følge opp behovet for studentboligtomter. Tenk hva f.eks en fortetting med studentboliger av Blindern universitetsområde ville bety. Flere byggherrer enn kun studentsamskipnadene vil øke utbyggingen som det gjør i det ordinære boligmarkedet også.*

Forslag 112 fra Gründernetverket

Endringsforslag på linje: **838**

Innstilling: Redaksjonelt

Forslag: Endre fra 'til foreldre' til 'til studerende foreldre'.

Begrunnelse: *Bedre språk. Jeg trodde det var studentenes foreldre det var snakk om.*

Forslag 114 fra Gründernetverket

Endringsforslag på linje: **841**

Forslag: Erstatte 'IKT' med 'særlig innovasjonskritiske fag som naturvitenskap, medisin og teknologifag'

Begrunnelse: *Uklart at IKT er viktigere enn mye annet. Ny formulering setter innovasjon i fokus. Om man ser på nye selskaper, sipes de ofte av folk med bakgrunn i naturvitenskap, medisin og teknologifag'.*

Forslag 116 fra Hans Kristian Voldstad

Tilleggsforslag på linje: **853**

Forslag: Benytte statlige tomter til nye studentboliger.

Begrunnelse: *Kulepunkt til endringsforslag linje 808.*

Forslag 117 fra Gründernetverket

Endringsforslag på linje: **855 – 859**

Forslag: Erstatte avsnitt med 'Økonomi- og næringsutvikling er helt avhengig av forskning på internasjonalt toppnivå. Slik forskning må prioriteres. Forskningsklynger i samarbeid med særlig finansiell ekspertise forklarer mye av internasjonal vekst de senere år, men er svak i Norge. Venstre vil utnytte støtteordninger som har vist seg svært effektive.

Begrunnelse: *Den innledende setningen setter tonen for hva ventre ønsker seg. Hele FORSKNING overskriften synes å være skrevet av forskerforbundet (der jeg har vært tillitsvalgt). Økonomisk utvikling er overhode ikke nevnt.*

Forslag 119 fra Geir Olsen

Strykningsforslag på linje: **890**

Forslag: Kulepunktet "Grunnlovsfeste den akademiske friheten" strykes.

Begrunnelse: *Har ikke noe i grunnloven å gjøre.*

Forslag 120 fra Geir Olsen

Strykningsforslag på linje: **897**

Forslag: Kulepunktet "At minst 3 prosent av BNP skal gå til forskning, hvorav 1,25 pst fra staten" strykes.

Begrunnelse: *BNP-mål er generelt en uting og ganske ubrukelig som et slags prioriteringsverktøy. Dersom det går gått i norsk økonomi og BNP vokser, er det statsbudsjettets oppgave å holde igjen. Da blir det mindre penger til fordeling, men noen områder skal altså likevel økes betydelig fordi de er bundet til BNP. Tilsvarende dersom det går dårlig i norsk økonomi og BNP reduseres. Da er det statsbudsjettets oppgave å få fart i økonomien, men da skal det altså gå mindre til forskning? Dessuten er 1,25 pst fra staten – gitt dagens BNP – rimelig urealistisk. Bare for 2025, ville det innebært en økning i bevilgningene til forskning på 20 mrd. kroner (fra 48 til 68 mrd. kroner).*

Kapittel 3 – Arbeid og velferd

Forslag 124 fra Geir Olsen

Tilleggsforslag på linje: **996**

Forslag: Nytt kulepunkt: "Forenkling og avbyråkratisere arbeidsmiljøloven. En slik forenkling må sikre mer fleksibilitet og færre reguleringer, spesielt for bedrifter med mindre enn 10 ansatte."

Begrunnelse: *Som foreslått i Venstres alternative gründermelding på Stortinget.*

Forslag 329 fra Benedikte Møller-Stray

Tilleggsforslag på linje: **1039**

Forslag: Nytt kulepunkt: Sette inn tiltak mot innendørs luftforurensning på skoler og arbeidsplasser for å forebygge luftveisinfeksjoner og å få ned sykefraværet

Begrunnelse: *Årsakene til den økningen i sykefravær vi ser i nesten hele den vestlige verden nå er sammensatte, nye typer luftveisinfeksjoner og ettervirkninger av disse spiller sannsynlig vis en viktig rolle. I en finsk studie har man fått ned sykefraværet med 30% i barnehager ved å installere enkle luftrensere, disse trenger kun en stikkontakt for å installeres. Studien kan leses om her <https://yle.fi/a/74-20062381>. I følge NAVs egne tall står akutte (ikke telt med*

ettervirkninger) luftveis-infeksjoner for 33% av økningen i sykefraværet de siste årene. Da bør vi ta i bruk den teknologien vi har.

Forslag 127 fra Geir Olsen

Tilleggsforslag på linje: **1040**

Forslag: Nytt kulepunkt: "Sette ned et offentlig utvalg for å gjennomgå ordningene med arbeidsavklaringspenger og uførestønad med hensikt å gjøre det enklere, mer fleksibelt og mer lønnsomt å kombinere stønad med arbeid".

Forslag 128 fra Benedikte Møller-Stray

Tilleggsforslag på linje: **1055**

Forslag: Nytt kulepunkt: Heve minstesatsen på arbeidsavklaringspenger for unge mellom 18 og 25 år til samme nivå som andre aldersgrupper. Slik at disse ungdommene får en reel mulighet til å bli friske og komme tilbake til arbeid og utdanning

Begrunnelse: *Dette forslaget retter opp i et hull i systemet som fører til at unge havner på uføretrygd selv om de kanskje kunne ha blitt friske. Pr i dag har i praksis ikke unge mellom 18 og 25 inntektssikring om de skulle bli langvarig syke men likevel ha håp om å ikke bli uføre. Med mindre de har jobbet fulltid over lang tid. Dette går spesielt hardt utover studenter. Dette er fordi minstesatsen på arbeidsavklaringspenger for denne gruppen har blitt satt langt under det som er mulig å overleve på. Kuttet hadde gode intensjoner, men har ikke oppfylt dem. I følge evalueringen fra Frischsenteret har kuttet ført til mer uføretrygd og mer supplerende sosialhjelp, og dårligere avklaringsprosesser uten at flere har kommet tilbake til arbeid eller utdanning.*

Forslag 131 fra Bystyregruppa

Tilleggsforslag på linje: **1086**

Forslag: Nytt kulepunkt: "Gjennomgå regelverk og systemer knyttet til utbetalinger fra NAV med mål om å slå sammen utbetalingsdatoer"

Begrunnelse: <https://www.dagsavisen.no/nyheter/2024/06/02/vil-reformere-utbetalings-regimet-i-nav-grovt-urettferdig/>

Forslag 132 fra Gøril Havro

Tilleggsforslag på linje: **1090**

Forslag: ..boligmarkedet, «gjøre leiemarkedet tryggere og enklere å navigere.»

Begrunnelse: *Selv om vi vil at flest mulig skal eie egen bolig, trenger vi et godt fungerende leiemarked.*

Forslag 133 fra Gøril Havro

Tilleggsforslag på linje: **1099**

Forslag: I tillegg vil vi tydeliggjøre rettighetene til leietakere sikres, og øke botrygghet for familier i leiemarkedet.

Begrunnelse: *I områder med høy andel leietakere, f.eks. Tøyen, har stor utskiftning i elevmassen vært et stort problem for barnas skolegang og skolemiljøet. Tiltak som kan øke botryggheten til disse familiene vil være et viktig sosialt steg.*

Forslag 134 fra Bystyregruppa

Tilleggsforslag på linje: **1099**

Forslag: Nytt avsnitt: "Det viktigste tiltaket for å sikre en god bosituasjon for alle, inkludert utsatte grupper, er at det ordinære boligmarkedet fungerer best mulig. Press i boligmarkedet gjør det vanskelig å etablere seg, og smitter over i leiemarkedet. Et presset leiemarked går særlig utover de svakeste. I dag bygges det for få boliger i mange av de store byene. Det er først og fremst et lokalt ansvar å regulere nok nye boliger, men det er viktig at den nasjonale politikken støtter opp under behovet for boligbygging. Venstre vil gå gjennom nasjonale krav som vanskeliggjør boligbygging i byer, blant annet skjerpede krav til godkjente tiltak mot støy og tekniske krav som gjør onfil-, infil og ombygging av næringsbygg krevende å få til. Venstre vil også sikre en mer restriktiv og forutsigbar innsigelsespraksis fra nasjonale myndigheter i saker som ikke gjelder viktige naturverdier.

Begrunnelse: *Forsøk på å skrive noe nasjonal politikk som kan bidra til mer boligbygging.*

Forslag 136 fra Hans Kristian Voldstad

Tilleggsforslag på linje: **1103**

Forslag: Det er viktig for kommuner å ha muligheten for å kunne tilby arbeidstagere innen oppvekst, helse og omsorg en tilfredstillende bolig for kortere eller lengre tid. Venstre vil derfor at kommunene skal få tilgang til gunstige lån i Husbank for å finansiere bygging av yrkesboliger for utleie.

Begrunnelse: *Egnet virkemiddel for rekruttering av viktige arbeidstagere i hele landet.*

Forslag 137 fra Gøril Havro

Tilleggsforslag på linje: **1106**

Forslag: Nytt punkt: Gjennomgå husleieloven og tilpasse byggeforskrifter for å gjøre det mer attraktivt å bygge utleieboliger samtidig som det blir tryggere å være leietaker.

Begrunnelse: *Leiemarkedet er også et av svarene på bedre forhold i boligmarkedet. Denne setningen er fra Oslo Venstres Hovedstyres boliguttalelse i 2021*

Forslag 139 fra Hans Kristian Voldstad

Tilleggsforslag på linje: **1114**

Forslag: Gi kommunene tilgang til Husbankfinansiering for bygging av viktige yrkesboliger.

Begrunnelse: *Kulepunkt til tilleggsforslag på linje 1103.*

Forslag 140B (subsidiært) fra Kevin Johnsen

Strykningsforslag på linje: **1148 - 1151**

Subsidiært, stryk "å lære norsk, krav til å delta i integrerings- og arbeidstilbud, og et tydelig krav ", så avsnittet blir: "I et liberalt land er det viktig å stille krav til de vi gir opphold. Det skal være et tydelig krav om å respektere norsk lov, f.eks. når det gjelder likestilling, skeives rettigheter og kvinnesyn"

Forslag 143 fra Ismail Ali Hussein

Tilleggsforslag på linje: **1169**

Forslag: Gi amnesti til lengeværende ureturnerbare asylsøkere som har bodd i landet i over 10 år

Begrunnelse: *Dette er en liten gruppe som har opplevd nedsiden av samfunnet vårt- i en tid hvor det politiske landskapet er lite opptatt av denne gruppen, bør vi som setter menneskene først, stille opp for en ekstrem sårbar gruppe som har ingen stemme i samfunnet. Vi gjør ikke det fordi det blir enkelt å få gjennomslag med et stort FRP i meningsmålingene men det er riktig å løfte opp deres sak- i en samfunnsdebatt der partiene konkurrerer om å fremstå strengst mulig i innvandringspolitikken. Det er da vi ikke skal glemme de som har sittet årevis på asylmottak rundt omkring i landet.*

Kapittel 4 – Helse og omsorg

Forslag 144 fra Kevin Johnsen

Strykningsforslag på linje: **1200 - 1201**

Forslag: Stryk setningen "Verdien i at folk har god helse må i større grad anerkjennes og legges til grunn for helsepolitikken og ressursbruken i helsesektoren."

Begrunnelse: *Hva betyr dette? Avsnittet står seg godt uten setningen.*

Forslag 145 fra Kevin Johnsen

Endringsforslag på linje: **1227**

Forslag: Endre kulepunktet fra "Forske mer på forebygging slik at tiltakene treffer best mulig." til "Finansiere mer forskning mer på forebygging slik at tiltakene mot uhelse treffer best mulig."

Begrunnelse: *Utdypende og presiserende.*

Forslag 147 fra Geir Olsen

Strykningsforslag på linje: **1230 - 1231**

Forslag: Kulepunktet "Innføre et forbud mot markedsføring av spesiell usunn mat rettet mot barn" strykes.

Begrunnelse: *Nei til flere ikke-gjennomførbare forbud. Dette "forbudet" vil kun ramme norske produsenter og det er umulig å definere "spesiell usunn mat" i lovgivningen. Dessuten kan vi ikke begynne hele avsnittet med at "Alle mennesker har selv ansvaret for sin egen helse" og så legge inn en haug med forbud og påbud deretter.*

Forslag 148 fra Geir Olsen og Kevin Johnsen

Strykningsforslag på linje: **1232 - 1233**

Forslag: Kulepunktet «Innføre regler for plassering av spesielt usunn mat i butikker, og ha strengere markedsføringsregler for slike produkter.» strykes.

Begrunnelse: *Geir Olsen: Nei til flere ikke-gjennomførbare forbud. Dette "forbudet" vil kun ramme norske produsenter og det er umulig å definere "spesiell usunn mat" i lovgivningen. Dessuten kan vi ikke begynne hele avsnittet med at "Alle mennesker har selv ansvaret for sin egen helse" og så legge inn en haug med forbud og påbud deretter. Kevin Johnsen: For inngripende.*

Forslag 149 fra Kevin Johnsen

Tilleggsforslag på linje: **1238**

Forslag: Legge til leddsetningen ", slik at de kan få bedre oppfølging" til kulepunktet "Styrke helsestasjonenes evne til å fange opp barn og familier som har utfordringer med tilknytning, ernæring, søvn eller andre ting som går utover helsen deres. ", så det blir "Styrke helsestasjonenes evne til å fange opp barn og familier som har utfordringer med tilknytning, ernæring, søvn eller andre ting som går utover helsen deres, slik at de kan få bedre oppfølging."

Forslag 150 fra Kevin Johnsen

Endringsforslag på linje: **1239 - 1240**

Forslag: Endre kulepunktet fra "• Stiller krav om at fysisk aktivitet i langt større grad brukes i behandling og forebygging. " til ""• Arbeide for at fysisk aktivitet i langt større grad kan brukes i behandling og forebygging"

Forslag 151 fra Kevin Johnsen

Strykningsforslag på linje: **1241**

Forslag: Stryk "Forebygge og" fra kulepunktet "Forebygge og trappe opp forskningen på muskel- og skjelettlidelser"

Begrunnelse: *Med mindre noen foreslår virkemidler for å forebygge, foreslår jeg å slette den delen av kulepunktet.*

Forslag 153 fra Kevin Johnsen

Endringsforslag på linje: **1252**

Forslag: Endre fra "lavere" til "annen" i setningen "Dette kan innebære at enkelte oppgaver kan utføres av personell med lavere kompetanse.", så den blir: "Dette kan innebære at enkelte oppgaver kan utføres av personell med annen kompetanse"

Begrunnelse: *Lavere kan fremstå negativt, annen kompetanse blir mer nøytralt.*

Forslag 157 fra Frie Venstre

Endringsforslag på linje: **1311 - 1312**

Forslag: bytte ut "kvinne" med "den gravide", og endre setningen for bedre språk med endringen. Setningen leser da: "Det er den gravide som skal bestemme om barnet skal bæres fram."

Begrunnelse: *Sørger for et kjønnsnøytralt og inkluderende språk. Med dagens lovverk og krav for å endre juridisk kjønn, kan man ha juridisk kjønn "mann" og samtidig være gravid.*

Forslag 159 fra Frie Venstre

Endringsforslag på linje: **1338**

Forslag: Endre "kvinner" til "personer"

Begrunnelse: *Personer med juridisk kjønn "mann" kan i dag ha endometriose, adenomyose og vulvasmerter, det er derfor viktig å sikre et språk som er inkluderende.*

Forslag 160 fra Frie Venstre

Tilleggsforslag på linje: **1350 - 1352**

Forslag: Legge til "relasjonsmangfold", slik at punktet i sin helhet leser - Utarbeide en nasjonal kompetanseplan for å styrke kunnskap om seksuell og reproduktiv helse, samt kjønns- og relasjonsmangfold i primær- og spesialisthelsetjenesten.

Begrunnelse: *I kontakt med flere brukergrupper, samt gjennomgang av rapporter, forskning og undersøkelser, er det et gjentakende tema at det er behov for mer kunnskap om bl.a. relasjonsmangfold, og det burde derfor komme med i dette punktet.*

Forslag 161 fra Marit Vea

Endringsforslag på linje: **1354**

Forslag: Endre fra: "Utrede et nasjonalt screeningprogram for prostatakreft" til "Etablere et nasjonalt screeningprogram for prostatakreft og styrke informasjonen til menn om risikofaktorer og symptomer"

Begrunnelse: *Etablering av et screeningprogram er allerede grundig utredet og faglig anbefalt av medisinske fagmiljøer i Norge og internasjonalt. Venstre vedtok dessuten å etablere et screeningprogram i landsstyret høsten 2024, og vi bør stå fast ved det i stortingsvalgprogrammet. Foreslår derfor likelydende formulering som i uttalelsen fra landsstyret.*

Forslag 165 fra Frie Venstre

Endringsforslag på linje: **1423 - 1425**

Forslag: Endre "kvinner" til "personer" slik at setningen lyder "Venstre vil også tilby alle personer med rusmiddelavhengighet gratis langtidsvirkende prevensjon."

Begrunnelse: *"Ved å endre fra ""kvinner"" til ""personer"", inkluderer man alle som kan ha nytte av langtidsvirkende prevensjon uavhengig av juridisk kjønn. Slik teksten er i dag, ekskluderer denne transmenn med juridisk kjønn mann som har kvinnelige reproduktive organer - og dermed også har god nytte av langtidsvirkende prevensjon. Ved å gjøre setningen kjønnsnøytral, vil man også ta høyde for 3. kjønnskategori, og eventuelle nyvinninger hvor det kan være aktuelt med langtidsvirkende prevensjon for andre."*

Forslag 166 fra Kevin Johnsen

Endringsforslag på linje: **1433 - 1434**

Forslag:

Endre fra ". Venstre er derfor for strengt regulert omsetning av cannabis." til ". Venstre er derfor for strengt regulert omsetning av cannabis og andre mildere rusmidler."

Tilsvarende endring i kulepunktet på linje 1453.

Begrunnelse: *Andre mildere rusmidler, som khat, bør også legaliseres.*

Forslag 168 fra Daniel Jackson, Henrik Lilleengen

Strykningsforslag på linje: **1451**

Forslag: Stryke "Innføre regulering av kunstig intelligens som gjør at det kan tas mer i bruk i helsetjenesten. "

Begrunnelse: *Fra samtale med Ishita Barua (forsker på KI i Helse og grunder i feltet) så forstår hverken hun eller jeg forslaget. Hva slags reguleringer skal innføres? Hun vet ikke hva man mener. Hva står i veien i dag? Hun vet ikke. Hvorfor kun kunstig intelligens? Annen teknologi er også nyttig!*

Forslag 169 fra Johan Ræder

Endringsforslag på linje: **1453 - 1454**

Forslag: Tillate strengt regulert, kontrollert og sporbar omsetning av cannabis. Åpne opp for reseptregulert bruk av medisinsk cannabis på refusjon som alternativ til opioider, knyttet til strenge kriterier.

Begrunnelse: *Cannabis må reguleres på to forskjellige fronter: 1) Til rekreasjonsbruk, hvor hovedformålet er å få bukt med illegal omsetning og kriminalitet uten at misbruk øker. Mange er redde for frislipp her, viktig å spesifisere at tillatelse til omsetning må være sterkt regulert og kontrollert, med f.eks. 18-årsgrense, legitimasjonplikt, registrering av kjøp i sentralt register med ivaretagelse av personvern. 2) Medisinsk cannabis er et alternativ til opioider for endel smertepasienter og disse bør kunne få dette på resept med refusjon, på samme måte som man idag kan få opioider.*

Forslag 170 fra Bystyregruppa

Endringsforslag på linje: **1457 - 1458**

Forslag: Kulepunktet "Tilpasse ordningen med legemiddelassistert rehabilitering (LAR) så flere medikamenter kan brukes" endres til "Tilpasse ordningen med legemiddelassistert rehabilitering (LAR) så flere medikamenter kan brukes og i større grad kan brukertilpasses"

Begrunnelse: *Ordningen er i dag preget av svært lite tillit til bruker. Det er feks så godt som umulig å få utskrevet doser for mer enn en dag av gangen, som står i veien for et normalt liv (feks en telttur over et par dager i sommerferien).*

Forslag 171 fra Frie Venstre

Endringsforslag på linje: **1461 - 1462**

Forslag: Endre "kvinner" til "personer", slik at kulepunktet leser:

- Tilby alle personer med alvorlig rusavhengighet gratis langtidsvirkende prevensjon.

Begrunnelse: *Ved å endre fra "kvinner" til "personer", inkluderer man alle som kan ha nytte av langtidsvirkende prevensjon uavhengig av juridisk kjønn. Slik teksten er i dag, ekskluderer denne transmenn med juridisk kjønn mann som har kvinnelige reproduktive organer - og dermed også har god nytte av langtidsvirkende prevensjon. Ved å gjøre setningen kjønnsnøytral, vil man også ta høyde for 3. kjønnskategori, og eventuelle nyvinninger hvor det kan være aktuelt med langtidsvirkende prevensjon for andre.*

Forslag 172 fra Bystyregruppa

Tilleggsforslag på linje: **1469**

Forslag: Nytt kulepunkt: "Sikre tilgjengelig, fordomsfri og korrekt informasjon om trygg bruk og forebygging av skader som følge av bruk av rusmidler"

Begrunnelse: *Et stadig tilbakevendende tema på høringene vi har hatt i forbindelse med utarbeidelse av Oslo sin helhetlige handlingsplan på rusfeltet er*

den manglende tilgangen på trygg, fordomsfri og korrekt informasjon. Når offentlig informasjon i stor grad er råd om å ikke bruke, tyr særlig unge til utrygge kunnskapskilder på sosiale medier.

Forslag 176 fra Odd Einar Dørum, Ola Elvestuen, Liv I. Haug, Hans Kristian Voldstad

Tilleggsforslag på linje: **1561**

Forslag: Venstre vil at OUS/Gaustad-prosjektet stanses og at OUS utvikles på nytt for å begrense den ekstreme kostnadsøkningen og beholde kvaliteten på sykehus tilbudet i Oslo.

Begrunnelse: *Venstre er motstander av Gaustad/OUS-prosjektet. Sannheten om prosjektet holdes tilbake for Stortinget og offentligheten. Prosjektet er grovt underfinansiert og gjennomføres nå på bekostning av helsetilbudet i Helse SørØst. Nye og improviserte løsninger truer kvaliteten på sykehus tilbudet i Oslo.*

Forslag 179 fra Geir Olsen

Tilleggsforslag på linje: **1576**

Forslag: Nye kulepunkt:

- Etablere testfasiliteter innen helse gjennom Norsk katapult for at ny helseteknologi kommer raskere ut i markedet
- Etablere en regulatorisk sandkasse for bruk av kunstig intelligens i helsesektoren
- Sikre at offentlige myndigheter tar i bruk ny teknologi og løsninger utviklet av private, fremfor å utvikle egne, konkurrerende løsninger innenfor helseområdet.
- Legge til rette for mer åpen helseforskning, og sikre at helseforetakenes forskningsbudsjetter lyses ut i åpen konkurranse der det er naturlig.
- Legge om takst- og refusjonssystemet for å sikre at hjemmeoppfølging, fjernbehandling og bruk av ny teknologi stimuleres.

Begrunnelse: *Programutkastet har en innledende formulering om helseforskning, helseinnovasjon og helseteknologi, men sier fint lite om dette ellers.*

Forslag 180 fra Benedikte Møller-Stray

Tilleggsforslag på linje: **1576**

Forslag: Nytt kulepunkt: Sikre digital tilgang til egen journal for alle pasienter som ønsker det, og bedre pasientsikkerhet og rettsikkerhet i spørsmål om mangelfull eller feilaktig journalføring

Begrunnelse: *Selv om det finnes et digitalt journalsystem i dag, er det mange deler av helsevesenet som ikke bruker dette. Det gjør at det kan kreve mange ukers ventetid og mye administrasjon for at pasienter skal få tilgang til opplysninger de ha en lovbestemt rett på. God journalføring er avgjørende for pasientsikkerheten. I dag har pasienter med feil i pasientjournalen sin svært begrenset mulighet til å få dette rettet opp i. Selv om pasient og brukerrettighetsloven er god på dette området, er det vanskelig for pasienter å få rettighetene sine oppfylt.*

Forslag 181 fra Odd Einar Dørum, Ola Elvestuen, Liv I. Haug, Hans Kristian Voldstad

Tilleggsforslag på linje: **1576**

Forslag: Stanse Gaustad/OUS-prosjektet og utvikle OUS på nytt.

Begrunnelse: *Kulepunkt som følger av tilleggsforslaget om samme tema på linje 1561.*

Forslag 182 fra Bent Erik Krasnapolski Bakken

Strykningsforslag på linje: **1602**

Forslag: Stryke 'og kunne søke om forskningsmidler'

Begrunnelse: *Allerede i dag kan de søke om forskningsmidler (at de ofte ikke vil nå opp fordi søknadene er svake er en annen sak - som samfunnet skal være gode for...).*

Forslag 184 fra Oline Sæther

Tilleggsforslag på linje: **1641**

Forslag: Selvbestemt assistert livsavslutning reiser viktige etiske, medisinske og juridiske spørsmål. Den europeiske menneskerettsdomstolen har uttalt at land må veie hensynet til livsvern mot individets rett til selvbestemmelse i sin lovgivning av selvbestemt assistert livsavslutning. Venstre vil derfor igangsette en offentlig utredning, inspirert av Irland, for å vurdere disse spørsmålene grundig.

Begrunnelse: *Ønsker å legge til et avsnitt som forklarer punktet på linjenummer 1660. Jeg spilte inn punktet om å utrede selvbestemt assistert livsavslutning (SAL) til førsteutkastet, og skriver i dag en oppgave på medisinstudiet der jeg ser på ulike lands reguleringer av SAL og hvordan de imøtekommer menneskerettshensynene påpekt av Den europeiske menneskerettsdomstolen. Jeg mener avsnittet jeg foreslår å legge til vil være en god forklarende tekst til de som leser partiprogrammet, samtidig som forklaringen holdes kort.*

Forslag 185 fra Gründernetverket

Strykningsforslag på linje: **1648 - 1649**

Forslag: Stryke ', i et samarbeid mellom offentlige og private aktører.'

Begrunnelse: *Original tilleggsetning antyder at det offentlige aktører MÅ på banen. Men enkelte private miljøer er store nok og samarbeider kanskje med utlendinger. Bør ikke fremheve 'offentlig' unødvendig, idet det avgrenser!*

Kapittel 5 – Næring og skatt

Forslag 189 fra Geir Olsen

Tilleggsforslag på linje: **1719**

Forslag: Nytt kulepunkt: "Utrede en ordning med fritak for eller kraftig reduksjon av selskapsskatt de første fem årene for nystartede teknologiselskaper, etter modell fra tilsvarende ordninger i blant annet Irland og Singapore, men med en forutsetning om at alt overskudd reinvesteres i bedriften i samme periode."

Begrunnelse: *Fra Venstres alternative grundermelding*

Forslag 190 fra Geir Olsen

Tilleggsforslag på linje: **1719**

Forslag: Nytt kulepunkt: "Sikre at norske gründere og mindre bedrifter får økt tilgang på internasjonal kapital for å skalere sine løsninger, og bistå norske småbedrifter og gründere i mobilisering og søknadsprosesser inn mot EUs investeringsprogrammer rettet mot entreprenørskap og nye næringer."

Begrunnelse: *Fra Venstres alternative grundermelding*

Forslag 191 fra Gründernettverket

Strykningsforslag på linje: **1725 - 1726**

Forslag: Stryke kulepunktet.

Begrunnelse: *1. det finnes allerede i dag en ordning for bare 2 mva innbetalinger pr år*

2. allerede i dag er det et sterkt økende problem der kriminell lager fiktive regnskaper der tilbakebetalt mva er et hovedmål. originalt kulepunkt vil forsterke kontrollproblemer fordi det kan ha gått lang tid.

Forslag 192 fra Geir Olsen

Tilleggsforslag på linje: **1726**

Forslag: Nytt kulepunkt: Forenkle i aksjeloven generelt og prosesser rundt aksjekjøp, utbytteutdelinger og transaksjoner mellom nærstående, rettet mot små foretak spesielt."

Begrunnelse: *Fra Venstres alternative grundermelding*

Forslag 193 fra Geir Olsen

Tilleggsforslag på linje: **1736**

Forslag: Nytt kulepunkt: "Utvide åpningstidene på veiledningstjenester hos relevante etater som Foretaksregisteret og Skatteetaten for å forbedre veiledning og støtte til næringsdrivende."

Begrunnelse: *Fra Venstres alternative grundermelding*

Forslag 197 fra Bent Erik Krasnapolski Bakken

Strykningsforslag på linje: **1813**

Forslag: Fjerne 'for å verne om villaksen.'

Begrunnelse: *For å verne om villaksen. 'er ikke det eneste formålet.*

Oppdrettsfiskens velferd er like viktig, og det finnes mange andre grunner. Ingen grunn til å liste dem opp, og enda mindre grunn til å single ut bare en av mange.

Forslag 199 fra Kevin Johnsen

Strykningsforslag på linje: **1835**

Forslag: Stryk setningen "Bønder får for liten andel av verdien de skaper"

Begrunnelse: *Venstre bør ikke mene noe om fordelingen av verdier internt i verdikjeder.*

Forslag 200 fra Kevin Johnsen

Strykningsforslag på linje: **1843 - 1846**

Forslag: Stryk setningene "Matproduksjonen må være styrt av det lokale areal- og ressursgrunnlaget. Husdyrproduksjon og beitebruk må styres til arealer hvor grønnsak og kornproduksjon ikke er gjennomførbart. "

Begrunnelse: *Vi trenger mindre statlig styring og planlegging i landbruksektoren - slipp bøndene fri.*

Forslag 203 fra Kevin Johnsen

Strykningsforslag på linje: **1863**

Forslag: Stryk "og agroøkologiske" fra kulepunktet "Øke støtten til tiltak som bygger på regenerative og agroøkologiske prinsipper i jordbruket"

Begrunnelse: *Økologisk produksjon er mer arealintensiv.*

Forslag 206 fra Kevin Johnsen

Strykningsforslag på linje: **1876**

Forslag: Stryk "ikke minst" fra setningen "Skattesystemet vårt skal både bidra til å få flere i arbeid, skaffe tilstrekkelig inntekter til velferdsstaten og samtidig utjevne forskjeller, og ikke minst gi insentiver til å gjennomføre det grønne skiftet vi skal gjennom.", så den blir: "Skattesystemet vårt skal både bidra til å få flere i arbeid, skaffe tilstrekkelig inntekter til velferdsstaten og samtidig utjevne forskjeller, og gi insentiver til å gjennomføre det grønne skiftet vi skal gjennom"

Begrunnelse: *Det er viktig med insentiver til å gjennomføre det grønne skiftet, men det er ikke den viktigste funksjonen til skattesystemet.*

Forslag 208 fra Gründernetverket

Strykningsforslag på linje: **1880**

Forslag: Stryk 'unødvendig'.

Begrunnelse: På samme måte som det ikke står 'unødvendig' foran naturinngrep og forurensing skal det heller ikke stå foran 'energiforbruk'. Man skal øke energikostnadene slik at forbruket reduseres. Punktum.

Forslag 221 fra Kevin Johnsen

Endringsforslag på linje: **1932 - 1933**

Forslag: Endre kulepunktet fra "" til "• Trappe opp CO₂-avgiften til 3000 kroner innen 2030 og innføre en negativ CO₂-avgift for fangst av biogene utslipp og direkte fangst fra luft".

Begrunnelse: *Jeg regner med at vi ikke skal betale for biogene utslipp, men at det handler om fangst av biogene utslipp.*

Forslag 223 fra Jonas Bjørnes

Strykningsforslag på linje: **1945 - 1947**

Forslag: Stryk kulepunktet.

Begrunnelse: *Nåværende tax-free-avtale sikrer Avinor 18 milliarder over en femårsperiode. Belønningsordning for reisene som forurenser er umusikalsk. Men i en tid hvor staten får mindre handlingsrom, er det ikke riktig prioritering å avvikle en ordning som vil gi staten økte utgifter.*

Forslag 226 fra Geir Olsen

Tilleggsforslag på linje: **1987**

Forslag: Nytt kulepunkt: "Innføre en regel om at avkastningen fra SPU i statsbudsjettet i all hovedsak skal brukes på vekstfremmende skattelettelser og investeringer i infrastruktur, forskning og innovasjon."

Begrunnelse: *I tråd med intensjonene i Stortingsmelding nr. 29 (2000-2001): Retningslinjene for den økonomiske politikken.*

Forslag 227 fra Hans Kristian Voldstad

Endringsforslag på linje: **1988 - 1989**

Forslag: At offentlig sektors andel av brutto nasjonalprodukt (BNP) skal reduseres fra dagens nivå.

Begrunnelse: *Den offentlige andelen er for høy idag (over 2/3). Det er for defensivt å si at den ikke skal øke. Den må reduseres dersom vi skal lykkes med å øke produktiviteten og sikre velferden.*

Kapittel 6 – Justis og beredskap

Forslag 230 fra Kevin Johnsen

Redaksjonelt på linje: **2016**

Innstilling: Redaksjonelt

Forslag: Stryk ekstra å i setningen ". For å bygge tillit er det viktig å at politiet"

Begrunnelse: *Redaksjonelt*

Forslag 231 fra Frie Venstre

Tilleggsforslag på linje: **2039 - 2040**

Forslag: Nytt kulepunkt:

- Styrke Hatkriminalgruppa"

Begrunnelse: *Hatkriminaliteten er økende, og det mangler i dag ressurser for å følge opp både rapporter som kommer i kjølevannet av angrep - bl.a. terrorangrepet 25. juni. Videre klarer ikke hatkriminalgruppa å avdekke og avverge hendelser. Det er derfor viktig at hatkriminalgruppa blir styrket, slik at de får kapasitet til å gjøre jobben de er satt til å gjøre.*

Forslag 232 fra Oline Sæther

Endringsforslag på linje: **2053**

Forslag: Venstre sikre riktig kompetanse, bedre etterkontroll av sakene og godt organiserte forliksråd.

Begrunnelse: *En master i rettsvitenskap avdekket for noen år siden at forliksrådene i Norge mangler strukturert opplæring, rekruttering av folk med kompetanse, at det er både lav grad av innsyn i sakene de jobber med samt at begrunnelsene til forliksrådene er så korte at det er vanskelig å ha en forsvarlig etterkontroll i sakene de behandler. Arbeidet har allerede startet i justisdepartementet som har sendt en bestilling videre til politihøgskolen for å jobbe fram et større kunnskapsgrunnlag. Likevel viser masteroppgaven at driften til forliksrådene kan organiseres bedre, og dette mener jeg bør inn i partiprogrammet.*

Forslag 233 fra Gøril Havro

Tilleggsforslag på linje: **2061**

Forslag: Nytt punkt: Sørge for at tilsynsmyndigheter kan pålegge selskaper å gi erstatning eller tilbakebetaling til forbrukere ved lovbrudd.

Begrunnelse: *Innspill fra forbrukerrådet. Kan fri opp kapasitet ved domstoler og sikre bedre forbrukerrettigheter.*

Forslag 234 fra Kevin Johnsen

Redaksjonelt på linje: **2089**

Innstilling: Redaksjonelt

Forslag: Stryk det ekstra "skal" på linjen "reaksjonsformer er forsøkt uten hell, og barn skal ikke skal sone sammen"

Begrunnelse: *Redaksjonelt*

Forslag 237 fra Geir Olsen

Strykningsforslag på linje: **2148**

Forslag: Kulepunktet "Støtte opp under arbeidet til Det frivillige skyttervesen" strykes.

Begrunnelse: *Det virker helt malplasert med et slikt kulepunkt her, og det er også grunn til å stille spørsmål om Venstre virkelig skal støtte opp under arbeidet til noen som har som formål å "fremme god våpenkultur".*

Forslag 238 fra Odd Einar Dørum og Arthur Gjengstø

Tilleggsforslag på linje: **2148**

Forslag: Styrke frivillige og ideelle virksomheters involvering i arbeid med lokale, regionale og nasjonale risiko- og sårbarhetsanalyser, beredskapsvurderinger, beredskapsplaner og i øvelser.

Forslag 239 fra Odd Einar Dørum og Arthur Gjengstø

Tilleggsforslag på linje: **2148**

Forslag: Styrke næringslivets involvering i arbeidet med å videreutvikle totalforsvaret, og særlig i forhold til å utvikle beredskapskapasiteter i tilfelle sikkerhetspolitiske kriser og krig.

Begrunnelse: *Forslaget samsvarer med vurderingene fra forsvarskommisjonen og totalberedskapskommisjonen.*

Forslag 240 fra Odd Einar Dørum og Arthur Gjengstø

Tilleggsforslag på linje: **2148**

Forslag: Styrke kommunenes kriseberedskap, herunder gjennom å samordne statlig regelverk, gjennomgå støtteordninger og tilrettelegge for interkommunalt og regionalt samarbeid.

Begrunnelse: *Forslaget går lengre enn gjeldende tekst om å forbedre kommunale beredskapsplaner, inkludert bruk av tilfluktsrom. Forslaget peker også på virkemidler for å understøtte målet om å styrke kommunenes kriseberedskap.*

Forslag 241 fra Odd Einar Dørum og Arthur Gjengstø

Tilleggsforslag på linje: **2148**

Forslag: Styrke arbeidet med kriseberedskap for å ivareta utsatte og særskilt sårbare grupper før, under og etter kriser. Spesielt gjelder dette for helse- og omsorgsberedskapen.

Begrunnelse: *Forslagsstillerne viser til erfaringer fra pandemihåndteringen.*

Forslag 244 fra Odd Einar Dørum og Arthur Gjengstø

Tilleggsforslag på linje: **2148**

Forslag: Styrke det tverrsektorielle beredskapsarbeidet ut fra en overordnet nasjonal sikkerhetsstrategi og en handlingsplan bygd på politisk forankrede planforutsetninger, analyser og langsiktige budsjetter.

Forslag 246 fra Ola Elvestuen

Tilleggsforslag på linje: **2217**

Forslag: - Gjennomføre tiltak for å bekjempe transnasjonal undertrykkelse i Norge.

Begrunnelse: *Eritreere, uigurer, iranere og andre utsettes i dag for omfattende transnasjonal undertrykkelse i Norge. Det må bekjempes.*

Kapittel 7 – Kultur, idrett og frivillighet

Forslag 250 fra Geir Olsen

Tilleggsforslag på linje: **2347**

Forslag: Tillegg til slutt i avsnittet om Norsk Tipping og tippemidler:

"Venstre vil også vurdere om overskuddet fra tippemidlene skal inngå som en inntekt på statsbudsjettet, og ikke holdes utenfor og være en slags ekstrabevilgning som Kultur- og likestillingsdepartementet forvalter uten reell folkevalgt kontroll. En forutsetning for en slik eventuell omlegging er at overføringen til idretten opprettholdes på minst dagens nivå inkludert tildeling fra tippemidlene."

Begrunnelse: *Det er ulogisk at store beløp fra statlig virksomhet ikke inntektsføres i statsbudsjettet, men er et slags ekstrabudsjett der kulturministeren etter eget "forgodtbefinnende" bestemmer hvordan overskuddet skal fordeles (innenfor rammer gitt av Stortinget).*

Forslag 251 fra Frida Blomgren

Tilleggsforslag på linje: **2364**

Forslag: Legge til rette for flere internasjonale idrettsarrangementer i Norge og få på plass en tilskuddsordning på statsbudsjettet.

Begrunnelse: *Store idrettsprestasjoner på de største idrettsarenaer i verden er inspirerende og bidrar til at barn og unge vil drive med idrett. Skal Norge delta i internasjonale mesterskap må vi også invitere verden hjem til oss. Internasjonale mesterskap i Norge er en ypperlig anledning for å vise fram norske verdier og demokrati, og fremme samarbeid mellom land. Oslo og Oslo Venstre har gått foran på dette området i mange år, nå må arbeidet følges opp på nasjonalt nivå.*

Forslag 252 fra Frida Blomgren

Tilleggsforslag på linje: **2364**

Forslag: Bidra til å realisere et nytt nasjonalt toppidrettssenter i Oslo.

Begrunnelse: *Dagens toppidrettssenter på Sognsvann er utdatert som utviklingsarena for norsk toppidrett. Det er ikke universelt utformet, eller tilpasset paraidrettens behov. Venstre og byrådet i Oslo har i byrådserklæringen fått inn at de ønsker et nytt toppidrettssenter velkommen og har bidratt til regulering og godkjent byggesøknad. Det var også Venstre i regjering som bidro med de første 22 mill kr til prosjektering av senteret.*

Kapittel 8 – Barn, familie og likestilling

Forslag 253 fra Geir Olsen

Strykningsforslag på linje: **2438 og 2455**

Forslag: Setningene "Vi vil sikre jevn og høy kvalitet på tilbudet" og kulepunktet "Sikre jevn og høy kvalitet på SFO/AKS" strykes.

Begrunnelse: *Jeg er ikke mot en "jevn og høy" kvalitet på SFO/AKS, men slike formuleringer må i så fall følges opp med konkrete tiltak. En "jevn og høy" kvalitet kan fort bli veldig kostnadskrevende (for kommunene).*

Forslag 255 fra Ismail Ali Hussein

Tilleggsforslag på linje: **2451**

Forslag: Etablere en nasjonal fosterhjem-modell der hele familier kan i kortere perioder bo i fosterhjem, også kalt støttehjem.

Begrunnelse: *I mange tilfeller er det viktig at man ser på hvordan man kan hjelpe hele familien- og da må vi tenke litt utenfor boksen slik at vi på sikt kan få på plass alternative forsterhjem. Her må vi også hente erfaringer og kunnskap fra andre land som har andre type modeller.*

Forslag 256 fra Ismail Ali Hussein

Tilleggsforslag på linje: **2498**

Forslag: Styrke samarbeidet mellom skole-hjem og barnevernet, særlig for flerkulturelle hjem.

Forslag 257 fra Ismail Ali Hussein

Tilleggsforslag på linje: **2500**

Forslag: Øke mangfoldskompetansen i barnevernet og rekrutteringen av flerkulturelle fosterhjem.

Forslag 260 fra Frie Venstre

Tilleggsforslag på linje: **2548**

Forslag: Nytt kulepunkt:

- Åpne for at andre omsorgspersoner utover juridiske foreldre kan ta del i foreldrepermisjonsordningen dersom de juridiske foreldrene ønsker dette

Begrunnelse: *Dette kan bidra til at regnbuefamilier kan dele foreldrepermisjonen seg mellom. Dagens arbeidsmiljølov åpner kun for at en annen enn juridisk foreldre kan ta ut foreldrepermisjon dersom "§12-5 (3) Med mindre begge foreldrene har omsorgen for barnet, kan retten til permisjon etter første ledd utøves av en annen som har omsorg for barnet. Arbeidstaker som er alene om omsorgen for barnet har rett til inntil to års permisjon etter andre ledd."*

Forslag 261 fra Frie Venstre

Tilleggsforslag på linje: **2548**

Forslag: Nytt kulepunkt:

- Åpne for flerforeldreadopsjon for å tilrettelegge for flere enn 2 juridiske foreldre, for å sikre barnets rettigheter også til opprinnelig familie

Begrunnelse: *Retten til flere enn to juridiske foreldre vil styrke barnets rettigheter f.eks. til å ha kontakt med bonusforeldre etter skilsmisse, bonusforeldres muligheter til å kontakte offentlige instanser på barnets vegne m.m., samt sikre rett til arv fra bonusforeldre - samt ikke måtte si fra seg retten til kontrakt og retslige forbindelser til biologiske foreldre ved stebarnsadopsjon.*

Forslag 262 fra Frie Venstre

Tilleggsforslag på linje: **2548**

Forslag: Nytt kulepunkt:

- åpne for flere enn 2 juridiske foreldre

Begrunnelse: *Retten til flere enn to juridiske foreldre vil styrke barnets rettigheter f.eks. til å ha kontakt med bonusforeldre etter skilsmisse, bonusforeldres muligheter til å kontakte offentlige instanser på barnets vegne m.m., samt sikre rett til arv fra bonusforeldre - samt ikke måtte si fra seg retten til kontrakt og retslige forbindelser til biologiske foreldre ved stebarnsadopsjon.*

Dette vil også være aktuelt om altruistisk surrogati blir tillatt, og fødeperson ønsker å ha delt omsorg for barnet sammen med tiltenkte foreldre til barnet. Videre finnes det lesbiske og homofile par som gr sammen for å få barn seg imellom - dette vil tillate at barnet har juridisk forbindelse til alle 4 foreldre uavhengig av hvilke to som er biologiske foreldre.

Forslag 264 fra Kevin Johnsen

Strykningsforslag på linje: **2560**

Forslag: Stryk ordet "alle", i setningen "Venstre vil gjennomgå alle regler og ordninger med tanke på å avdekke og fjerne systematisk diskriminerende tiltak" så den blir som følger: "Venstre vil gjennomgå regler og ordninger med tanke på å avdekke og fjerne systematisk diskriminerende tiltak"

Begrunnelse: *Mindre bombastisk språk.*

Forslag 265 fra Kevin Johnsen

Endringsforslag på linje: **2563 - 2565**

Forslag: Endre setningen fra "Venstre ser på universell utforming som et essensielt verktøy for å sikre likestilling for alle mennesker" til "Venstre ser på universell utforming som et avgjørende verktøy for å sikre likestilling for alle mennesker"

Begrunnelse: *Bedre språk.*

Forslag 266 fra Venstres tegnspråkutvalg og Gamle Oslo Venstre

Tilleggsforslag på linje: **2582**

Forslag: Implementere en omorganisering av tegnspråklige tolker slik at det organiseres nasjonalt og på selvstendig grunnlag utenfor Nav hvor kvalitet, brukervedvirkning og oppfylning av demokratiske rettigheter er sentralt og reelt.

Begrunnelse: *Dette er i tråd med Oslo Venstres vedtatte uttalelse "Demokratisk underskudd på grunn av tolketjenesten", vedtatt på hovedstyremøte 8.nov 2018.*

Forslag 268 fra Frie Venstre

Tilleggsforslag på linje: **2583**

Forslag: Nytt kulepunkt:

- jobbe for at det utarbeides et tydelig rammeverk for å sikre at personer med funksjonsnedsettelse får nødvendig hjelp til å ha en god seksuell helse og kunne ha et aktivt sexliv.

Begrunnelse: *Alle har rett til en god seksuell helse uavhengig av funksjonsgrad - noe som ikke er tilfellet for mange i dag, spesielt for skeive med nedsatt funksjonsgrad.*

Forslag 269 fra Frie Venstre

Tilleggsforslag på linje: **2583**

Forslag: Nytt kulepunkt:

- at BPA-ordningen innrettes for å gi brukerne mulighet til å leve egne liv og være den man er

Begrunnelse: *BPA-ordningen må ha en innretning om gjør av brukerne får en ordning som lar dem leve livet til sitt fulle potensiale, og bestemme over egne liv.*

Forslag 270 fra Frie Venstre

Tilleggsforslag på linje: **2585**

Forslag: Nytt kulepunkt:

- jobbe for at nye personnumre blir kjønnsnøytrale, og kommer på plass så raskt som mulig

Begrunnelse: *"Et system med kjønn personnummer kompliserer prosessen med transisjon for transpersoner, og ekskluderer også ikke-binære fra muligheten til å ikke bli identifisert som mann eller kvinne.*

Da det må på plass et nytt personnummersystem i løpet av de neste 8 årene, mener vi at dette burde være kjønnsnøytralt uavhengig om en 3 kjønnskategori blir implementert eller ikke."

Forslag 271 fra Frie Venstre

Endringsforslag på linje: **2591 - 2592**

Forslag: Endre til "Styrke helsetilbudet til transpersoner og ikke-binære".

Begrunnelse: *Språkbruk og forenkling.*

Kapittel 9 – Demokrati og medborgerskap

Forslag 276 fra Kevin Johnsen

Tilleggsforslag på linje: **2601**

Forslag: Nytt avsnitt: "Venstres prinsipielle syn er at i en liberal stat skal ingen posisjoner gå i arv. Eventuell avvikling av kongedømmet må forankres i en folkeavstemning"

Begrunnelse: *Samme tekst som i Venstres stortingsvalgprogram 2017-2021. Venstres syn på statens styreform bør adresseres i programmet.*

Forslag 277 fra Geir Olsen

Tilleggsforslag på linje: **2621**

Forslag: Tillegg til slutt i avsnittet: "Som et naturlig ledd i en slik omlegging vil Venstre utvikle fylkeskommunene som et eget politisk forvaltningsnivå."

Begrunnelse: *En helt naturlig forlengelse av formuleringen "Enkelte kommuner kan fint håndtere oppgaver som i dag ligger på et regionalt nivå" i samme avsnitt. Fylkeskommunen har for lengst utspilt sin rolle. De færreste borgere har noe som helst forhold til hva fylkeskommunen driver med, og enda færre har kjennskap til hvem som faktisk er de folkevalgte på nivået.*

Forslag 278 fra Kevin Johnsen

Strykningsforslag på linje: **2657 - 2658**

Forslag: Stryk setningen "Svalbard bør også gjøres til en egen valgkrets som velger én representant til Stortinget.", samt det tilhørende kulepunktet (2672-2673).

Begrunnelse: *Det bor under 3000 personer på Svalbard. I valgkretsen Finnmark bor det rett over 70 000 personer med 5 mandat (14757/innbyggere per mandat), i valgkretsen Vestfold bor det rett under 240 000 personer, med 7 mandat (33775 innbyggere per mandat). I dag har en person i Finnmark valgkrets "dobbel så stor" innflytelse som en person i Vestfold, hvis Svalbard får et eget mandat vil en person på Svalbard ha "ti ganger så stor" innflytelse ved Stortingsvalg enn en person i Vestfold. I motsetning til Finnmark, står ikke enhver innbygger i Norge fritt til å flytte til Svalbard.*

Forslag 280 fra Geir Olsen

Tilleggsforslag på linje: **2664**

Forslag: Nytt kulepunkt: "Uvikle fylkeskommunen som politisk forvaltningsnivå. Flest mulig av oppgavene som i dag ligger under fylkeskommunen overføres til større og mer robuste kommuner".

Begrunnelse: *Logisk konsekvens av hele kapittelet.*

Forslag 281 fra Tom Fredrik Blenning, Marie Elena Mathisen, Alexander Johan Arntzen, Daniel Jackson, Mustafa Gezen, Randi Aalgaard, Per Roppestad Christensen

Tilleggsforslag på linje: **2743**

Forslag:

Nytt kulepunkt (linje 2743):

Venstre vil:

- Sikre at menneskerettigheter beskyttes i like stor grad i det digitale som det analoge rom.

Begrunnelse: *Vi ser gang på gang forslag som innebære overvåkning. Datalagringsdirektivet. DNS-blokkering, Chatkontroll mm. som er komplett ubegripelig at man vil innføre for de som forstår både teknologi og menneskerettigheter.*

Forslag 282 fra Daniel Jackson, Henrik Lilleengen, Randi Aalgaard, Alexander Johan Arntzen

Strykningsforslag på linje: **2697 - 2704**

Forslag: Stryk teksten: "Kunstig intelligens bør ikke under noen omstendighet tillates brukt til kategorisering av mennesker etter religion, etnisitet, politisk ståsted eller andre sensitive personopplysninger, overvåking av arbeidstakere på

arbeidsplasser eller såkalt «predictive policing» (forsøk på å drive kriminalitetsforebygging ved å «forutse» hvilke grupper eller individer som utfra gitte kriterier har større sannsynlighet for å bryte lover). Enhver bruk av kunstig intelligens innen justisfeltet må underlegges streng domstolskontroll og ivareta rettssikkerhetsprinsippene."

Begrunnelse: *Hvorvidt KI brukes til dette eller ei er helt irrelevant. Enten så er det lov, eller så er det ikke lov - teknologien som brukes er ikke det som kan være førende for om det skal være lov eller ikke.*

Teksten er også svært bombastisk. "ikke under noen omstendighet" og "enhver bruk". Dette er tåpelig språk, for det er åpenbart mulig å finne god og helt uskyldig bruk av KI både til kategorisering av mennesker (f.eks. etter etnisitet i medisinsk forskning) eller i justisfeltet (f.eks. til å foreslå språkvask på en tekst).

Forslag 285 fra Geir Olsen

Tilleggsforslag på linje: **2734**

Forslag: Tillegg til slutt i setningen "... til å kunne betale med kontanter": "... til å kunne betale med kontanter for grunnleggende varer og tjenester".

Begrunnelse: *Det er ikke en menneskerett å kreve å få betale med kontanter på Cutters eller på kollektivtransport (som det foreløpig er et unntak for). Det bør presiseres.*

Forslag 286 fra Daniel Jackson, Marie Elena Mathisen, Alexander Johan Arntzen, Mustafa Gezen, Randi Aalgaard, Henrik Lilleengen, Per Roppestad Christensen

Tilleggsforslag på linje: **2740**

Forslag:

Nye kulepunkter:

- Stille krav om brukersentrert utvikling i offentlige IT-prosjekter
- Lovfeste rett til brukervennlige offentlige digitale tjenester, etter modell av loven om klarspråk

Forslag 287 fra Daniel Jackson, Marie Elena Mathisen, Alexander Johan Arntzen, Tom Fredrik Blenning, Maja Enes, Mustafa Gezen, Randi Aalgaard, Henrik Lilleengen, Per Roppestad Christensen

Tilleggsforslag på linje: **2740**

Forslag:

Nytt kulepunkt:

- Endre finansieringsmodellen for IT-prosjekter slik at det blir enklere å få til kontinuerlig utvikling

Forslag 288 fra Daniel Jackson, Marie Elena Mathisen, Alexander Johan Arntzen, Tom Fredrik Blenning, Maja Enes, Mustafa Gezen, Henrik Lilleengen, Randi Aalgaard, Per Roppestad Christensen

Tilleggsforslag på linje: **2740**

Forslag: Det offentlige bør invitere alle til å lage best mulige digitale verktøy gjennom APler som gir folk og bedrifter mulighet til å bygge egne løsninger for å snakke med offentlige systemer. Det gjør det også enklere å samarbeide om nye løsninger mellom offentlige etater.

Venstre vil:

- At offentlige tjenester som hovedregel skal kunne gjennomføres gjennom offentlig dokumenterte APler

- Sette av midler til å kontinuerlig lansere og videreutvikle åpne API-er for offentlige tjenester

Forslag 289 fra Daniel Jackson, Marie Elena Mathisen, Tom Fredrik Blenning, Maja Enes, Mustafa Gezen, Henrik Lilleengen, Randi Aalgaard, Per Roppestad Christensen

Tilleggsforslag på linje: **2740**

Forslag: Åpen kildekode gjør det mulig for folk å direkte foreslå forbedringer til offentlige digitale løsninger, og gir åpenhet og innsikt i hvordan lover og vedtak håndheves av automatiske systemer. Flere offentlige miljøer er allerede gode på dette, og vi vil hjelpe dem videre.

Venstre vil:

- Stille krav om at nye offentlige IT-prosjekter som hovedregel skal produsere åpen kildekode, i samsvar med kravene til DPGA
- Sette av midler til å åpne opp kildekode for eldre systemer der det er hensiktsmessig

Forslag 291 fra Kevin Johnsen

Tilleggsforslag på linje: **2741**

Forslag: Sette i gang et arbeid for å kartlegge omfanget av lyd- og kameraovervåkning i Norge, foreslå virkemidler for å begrense slik overvåkning, og komme med forslag for å sikre at data samlet gjennom slik overvåkning ikke havner hos fremmede stater.

Begrunnelse: *Se feks denne saken som et eksempel på at lyd-og videoovervåkning bør begrenses: <https://www.nrk.no/urix/xl/norske-ugurar-redde-etter-nrk-avsloring-om-kinesiske-kamera-1.16841473>*

Forslag 292 fra Daniel Jackson

Endringsforslag på linje: **2743**

Forslag: Endre fra: - Ta i bruk kunstig intelligens i offentlig sektor.

Endre til: - Hjelpe offentlig sektor ta i bruk ny teknologi, inkludert kunstig intelligens

Begrunnelse: *Vi skal ikke instruere om teknologivalg. Kl er ikke alltid riktig løsning, eller den som gir best bang-for-buck. Dette er et faglig spørsmål.*

Forslag 293 fra Gøril Havro

Tilleggsforslag på linje: **2743**

Forslag: ...offentlig sektor, «på en trygg og effektiv måte».

Begrunnelse: *Vi må ta i bruk Kl, og sørge for at det skjer på en god måte.*

Forslag 297 fra Kevin Johnsen; og Alexander Johan Arntzen, Marie Elena Mathisen, Maja Enes, Daniel Jackson, Mustafa Gezen, Henrik Lilleengen

Strykningsforslag på linje: **2752 - 2753**

Forslag: Stryke teksten: "Regulere og eventuelt forby vanedannende og manipulerende algoritmer. "

Begrunnelse: *Kevin Johnsen: Hvordan definere om en algoritme er vanedannende eller manipulerende? God intensjon, men punktet rammer for bredt og er for*

utydelig. Er det ment å dekke sosiale medier? Hva med spill, rammes det av begrepet "algoritmer"?

Alexander Johan Arntzen, Marie Elena Mathisen, Maja Enes, Daniel Jackson, Mustafa Gezen, Henrik Lilleengen: Uklart hva dette ville bety i praksis. Skal man forby at en app er så gøy å bruke at den er vanedannende? intensjonen er åpenbart å forby "dark patterns" hvor man bruker psykologiske triks for å lure folk til å gjøre ting som ikke er i deres beste mening, men teksten slik den står virker både uklar og naiv.

Kapittel 10 – Utenriks og forsvar

Forslag 302 fra Bent Erik Krasnapolski Bakken

Strykningsforslag på linje: **2849 – 2850**

Forslag: Fjerne setningen 'Etter tre tiår med fredelig samhandling og stabilitet på vårt kontinent, går vi nå en mer uforutsigbar fremtid i møte'

Begrunnelse: Mye feil i setningen:

1. Balkankrigene var ikke avsluttet for 30 år siden
2. Verden var jo uforutsigbar før også. Det kunne ha smelt før. Og om noe så viste jo Russland både i 2014 og 2022 at vi lullet oss inn i en naiv tro om 'sikkerhet' (det var derfor jeg var forsvarsforsker 1982-2005...)

Forslag 339 fra Ullern Venstre

Tilleggsforslag på linje: **2883**

Forslag: Legge til "... og Moldovas".

Forslag 303 fra Gøril Havro

Tilleggsforslag på linje: **2884**

Forslag: Nytt punkt: Gjennomføre internasjonale forpliktelser, inkludert EU-regelverk, som styrker bærekraft og forbrukerrettigheter.

Begrunnelse: *For eksempel ble direktivet om beskyttelse av forbrukernes kollektive interesser (som gir forbrukere rett til å kreve erstatning eller tilbakebetaling) vedtatt i 2020, men fortsatt ikke tatt inn i EØS-avtalen.*

Forslag 304 fra Odd Einar Dørum og Arthur Gjengstø

Endringsforslag på linje: **2897 – 2899**

Forslag: Norge har i dag et forsvar og en sivil beredskapskapasitet som ikke er tilpasset den sikkerhetssituasjonen vi står overfor. Vi må derfor betydelig styrke motstandskraften i kritisk infrastruktur, samfunnsviktige tjenester og i sivilbefolkningen, vår samlede sivile totalberedskapskapasitet, vår egen forsvarsevne og vår evne til å bidra til våre allierte.

Begrunnelse: *Forslagsstillerne viser til at både forsvarskommisjonen og totalberedskapskommisjonen har påpekt at både Forsvaret og den sivile beredskapen ikke er tilpasset den alvorlige sikkerhetspolitiske situasjonen vi står overfor. Forslagsstillerne mener dette bør fås tydeligere frem i Venstres stortingsprogram, og viser til at en slik satsing innenfor den sivile delen av samfunns- og statssikkerheten bør inkludere både økt motstandskraft i kritisk infrastruktur (slik som kraftforsyning, vannforsyning og transport), styrket*

beredskap innen samfunnsviktige tjenester (slik som helsetjenesten, matvareforsyning og sosiale tjenester) og styrket evne i befolkningen til å stå imot uønskede påvirkningsoperasjoner fra andre stater. Generelt anbefaler forslagsstillerne en nasjonal sikkerhetsstrategi som tydeligere vektlegger sammenhengene mellom styrket forsvar og styrket sivil samfunnsikkerhet, hvor også frivillighetens, næringslivets og kommunenes betydning fremheves.

Forslag 307 fra Daniel Jackson, Alexander Johan Arntzen, Mustafa Gezen, Henrik Lilleengen

Strykningsforslag på linje: **2920 - 2922**

Forslag: Stryke teksten " Venstre vil også at Norge skal være pådriver for at helautonome våpensystemer forbyes og jobbe for internasjonalt forpliktende regler for bruk av autonome systemer."

Begrunnelse: - *Helautonome våpensystemer er ikke nødvendigvis "styggere" enn ikke-autonome våpensystemer - sannsynlig er de derimot mer presise.*

- *Helautonome våpensystemer er vanskelig å effektivt forby, fordi de enkelt kan utvikles hele veien til mål med en "human-in-the-loop", som så kan skrives ut av kildekoden i siste øyeblikk.*

- *Våpnene er svært effektive, og "game-changers" på slagmarken fordi de kan ta avgjørelser i maskinfart. Et "Ikke-autonomt" forsvar vil overkjøres av en fiende med helautonome våpen.*

- *Et forbud er derfor selvskading i møte med et fascistisk Russland og kommunistisk Kina som allerede utvikler denne typen våpen*

- *Helautonome våpen gir fordeler til industrinasjoner, og flytter krigens fordel fra de som kan ofre flest menneskeliv til de som kan produsere flest roboter med best software. Som et lite og rikt land er det til Norges fordel.*

Forslag 310 fra Frie Venstre

Endringsforslag på linje: **2949 - 2950**

Forslag: Legge til "skeives rettigheter" etter "kvinnens deltakelse, slik at setningen i sin helhet leser " Norsk bistand skal bidra til økonomisk vekst, grønn omstilling, demokratisering, likestilling og kvinnens deltakelse, skeives rettigheter, og til at land kan stå på egne ben blant annet gjennom en styrket satsning på utdanning.

Begrunnelse: *Ønsker å spesifisere at det også skal brukes spesifikt for skeives rettigheter, i tillegg til likestilling og kvinnens deltakelse.*

Forslag 311 fra Kevin Johnsen

Strykningsforslag på linje: **2952 - 2955**

Forslag: Stryk setningen "Det er også nødvendig med færre og tydeligere mål og tydeligere tematisk og geografisk prioritering for hva bistanden skal oppnå, samt mer langsiktige investeringsstrategier."

Begrunnelse: *Vi lister opp flere sprikende mål tidligere i avsnittet. Når det ikke konkretiseres hvilke mål og geografier som skal ut, er det også vanskelig å avgjøre hva det betyr i praksis.*

Forslag 313 fra Geir Olsen

Endringsforslag på linje: **2970 - 2973**

Forslag: Kulepunktet "Støtte en todeling av bistanden..." Endres til: "Støtte en todeling av bistanden slik at en bruker 70 prosent på tradisjonell bistand og 30 prosent til globale fellesgoder som klima og natur."

Begrunnelse: *Henger sammen med forrige endringsforslag om å gå bort fra BNI-mål til statsbudsjettmål. Dessuten er det rot i formuleringene i de ulike kulepunktene her. I det ene kulepunktet er det BNI som gjelder, i det neste er det BNP.*

Forslag 314 fra Rolf Hasle

Tilleggsforslag på linje: **2976**

Forslag: Styrke FNs arbeid for LHBT+ personers rettigheter

Forslag 315 fra Hans Jacob Huun Thomsen

Tilleggsforslag på linje: **2989**

Forslag: At kostnader til mottak av flyktninger ikke skal finansieres over bistandsbudsjettet.

Begrunnelse: *Dagens praksis bidrar ikke til sosial eller økonomisk utvikling i utviklingsland, og gir redusert finansiering til andre effektive utviklingsformål. Hverken Australia, Luxembourg, Ungarn eller Hellas regner flyktningutgifter som ODA-godkjent bistand.*

Forslag 318 fra Kevin Johnsen

Endringsforslag på linje: **3010 - 3012**

Forslag: Endre setningen fra "Forsvaret skal sørge for at arbeidsforholdene og miljøet for vernepliktige og ansatte er godt med nulltoleranse mot mobbing og seksuell trakassering." til "Forsvaret skal sørge for at arbeidsforholdene og miljøet for vernepliktige og ansatte er godt og arbeide systematisk mot mobbing og seksuell trakassering.".

Begrunnelse: *Nulltoleranse og nullvisjoner fungerer sjelden bra. Men det bør arbeide systematisk mot mobbing og seksuell trakassering.*

Forslag 319 fra Bent Erik Krasnapolski Bakken

Endringsforslag på linje: **3016 - 3020**

Forslag: Erstatte to kulepunkter med

- Sikre Forsvaret en bærekraftig utvikling der det ikke investeres mer enn hva som kan driftes med tilstrekkelig øvingsintensitet
- Motvirke fremtidige bemanningsproblemer ved å vri investeringer i retning av redusert personellintensivitet

Forslag 320 fra Odd Einar Dørum og Arthur Gjengstø

Endringsforslag på linje: **3021**

Forslag: Styrke arbeidet med å beskytte viktige sivile IKT-systemer, Forsvarets og Nasjonal sikkerhetsmyndighets cyberkapasiteter, forsvarssektorens IKT og graderte samhandlingsplattformer for offentlige og private virksomheter underlagt Sikkerhetsloven.

Begrunnelse: *Forslagsstillerne støtter gjeldende tekstforslag, men anbefaler samtidig å utvide denne. Kommuner, statlige virksomheter og privat næringsliv står overfor betydelige digitale trusler, og angrep mot sivil infrastruktur er en sannsynlig del av både hybride angrep og andre sikkerhetspolitiske konflikter. I likhet med for Forsvaret, viser rapporter fra Riksrevisjonen og trusselrapporter fra etterretnings- og sikkerhetsorganisasjonene at det er behov for å styrke den digitale sikkerheten også i det sivile samfunnet. Den sikkerhetspolitiske*

situasjonen tilsier også økt behov for graderte samhandlingsplattformer mellom Forsvaret og sivile virksomheter.